

Lausunto palloiluhallin ja paikoitusalueen rakentamisesta Hakkaralan vedenottamon lähisuojavyyhykkeelle sekä poikkeamisesta lähisuojavyyhykkeen suoja-alueääräyksistä

Viranomaislautakunta 19.12.2023 § 60
611/11.00.00/2023

Valmistelija

ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Siilinjärven kunta hakee vesitalouslupaa palloiluhallin ja paikoitusalueen rakentamiselle Hakkaralan vedenottamon lähisuojavyyhykkeelle ja poikkeamista Hakkaralan vedenottamon suoja-alueääräyksistä Ahmon urheilualueelle. Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää hakemuksesta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa.

Hakemuksen sisältöä

Rakennushanke sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Harjamäki-Kasurila -pohjavesialueelle. Kirkonkylän yleiskaavassa hankealue sijoittuu julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY) merkinnällä osoitetulle alueelle. Alueella on tärkeän pohjavesialueen (pv) kaavamerkintä ja pv/s -merkintä, jolla osoitetaan vedenottamojen suojavyyhykkeet. Voimassa olevassa Kirkonmäen asemakaavassa hankealue on merkitty urheilualueeksi (U). Kirkonmäen asemakaavan muutos on vireillä ehdotusvaiheessa, mutta sen käsittelyä on lykätty tarvittavien lupien saamiseksi. Suunniteltu rakentaminen edellyttää poikkeamista Hakkaralan vedenottamon lähisuoja-alueesta koskevista Itä-Suomen vesioikeuden 14.6.1979 antaman suoja-aluepäätöksen nro 9/Ym II/79 määräyksistä.

Palloiluhalli ja uusi paikoitusalue on suunniteltu jääkiekkokaukalon ja urheilukentän sekä kaukalon viereisen paikoitusalueen tilalle. Rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuonna 2024 ja sen on arvioitu kestävän 6–12 kuukautta. Palloiluhalli on noin 6 000 m² suuruinen kevytrakenteinen, betoniperustainen kaarihalli. Halli lämmitetään ilmalämpöpumpuilla. Halliin ei tule vesi- eikä viemärijärjestelmiä. Paikoitusalue on noin 1 500 m².

Alueen hulevedet kerätään rakennettavalla hulevesiverkostolla ja pumpataan pohjavesialueen ulkopuolelle. Alueelta poistetaan vanhat rakenteet. Hankealueen lounaisosaan tehdään vähäisiä maaleikkauksia sekä kaivannot ja kanaalit hallin perustuksia ja hulevesilinjaa varten. Kaivannot ovat syvimmillään hulevesilinjojen kohdalla, noin kolmen metrin syvyydellä maanpinnasta tasolla +96,50 - +98 (N2000). Alue on vanhaa soranottoaluetta, jonka maaperä on mahdollisesti täyttömaata. Rakentamisalueella ei ole tiedossa maaperän pilaantuneisuutta tai erityisiä luonnonarvoja. Kaivutyöt voivat aiheuttaa vähäistä pohjaveden samentumista. Rakennustöiden aikana maaperän laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti ja jos tällöin saadaan viitteitä maaperän pilaantuneisuudesta, työt keskeytetään ja alueelle laaditaan jatkosuunnitelma.

Hakija arvioi, että suunnitellusta rakentamisesta tai tulevasta käyttötarkoituksesta ei ole haittaa lähimmälle vesistölle taikka pohjaveden laadulle tai määrälle. Suunnitelman mukaiset rakenteet, kuten uusi asfaltointi ja hulevesien keräily- ja johtamisjärjestelmät, parantavat alueen nykytilaa pienentämällä riskiä haitta-aineiden pääsystä pohjaveteen. Pohjaveden laatua ja pinnantasa voidaan tarvittaessa tarkkailla alueen pohjavesiputkista ja vedenottamon raakavedestä.

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Siilinjärven viranomaislautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena esittää lausuntonaan Itä-Suomen aluehallintovirastolle Ahmon urheilualuetta koskevasta vesitalouslupahakemuksesta ja poikkeamisesta Hakkaralan vedenottamon suoja-aluemääräyksistä seuraavaa:

Hakkaralan pohjavedenottamon suoja-aluemääräykset ovat ainakin osittain vanhentuneet, mm. määräysten kohdan 2 c) osalta, jossa lähisuoja-alueella suojaetäisyydeksi maaleikkausten ym. osalta pohjaveden pintaan todetaan ainoastaan kaksi metriä. Hakemuksen mukaiset maaleikkaukset sekä perustus- ja putkikaivantojen tekeminen sinänsä täyttävät ko. määräyksen, eikä rakennushanke muutoinkaan ole suoraan nimenomaisten suoja-aluemääräysten vastainen. Rakentamishanke sijoittuu kuitenkin aivan vedenottamoalueen vierelle. Vedenottamoalueella on kiellettyä kaikki muu, kuin vedenottoon liittyvä rakentaminen ja toiminta. Poikkeaminen suoja-aluemääräyksistä onkin katsottava tarpeelliseksi määräysten kohdan 3 d) perusteella (muu sellainen toiminta, joka voi huonontaa ottamosta saatavan veden laatua).

Viranomaislautakunta katsoo, että rakentamishankkeen pohjavesiriskit liittyvät lähinnä rakentamisvaiheeseen. Rakentamisvaiheen jälkeen palloiluhallin toiminnassa ei käytetä pohjavesille haitallisia kemikaaleja. Liikennöinti alueelle lisääntyy, mutta uusi paikoitusalue asfaltoidaan ja hulevedet kerätään tiiviiseen hulevesijärjestelmään ja johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle, millä vähennetään ajoneuvojen polttoaineiden ja muiden kemikaalien mm. onnettomuustilanteissa aiheuttamaa riskiä maaperälle ja pohjavedelle.

Ahmon urheilualueella on toiminut saha (maaperän tilan tietojärjestelmän kohde 100322512 - Ahmon saha), jonka toiminnassa on tiettävästi käytetty kloorifenoleja sisältäviä puunsuoja-aineita. 1980-luvulla tehdyissä Hakkaralan pohjavedenottamon tutkimuksissa raakavedestä on todettu kloorifenoleita. Raakaveden valvontatutkimuksissa 1990 luvun lopulta lähtien kloorifenolilöydöksiä ei ole ollut. Urheilukentän rakennusvaiheessa alueelta on tiettävästi siirretty pois maamassoja, joiden sijoituspaikka ei ole nykyisin tiedossa. Käytettävissä olevien tietojen mukaan sahan toimintoja ei ole ollut sijoitettuna haetulle rakennuspaikalle.

Rakentamisvaiheessa riskiä pohjavedelle voivat aiheuttaa kaivutyöt sekä vahinko- ja onnettomuustilanteissa työkoneiden ja ajoneuvojen polttoaine- ja öljyvuodot. Viranomaislautakunta toteaa, että rakentamisvaiheen toteutuksessa tulee huomioida seuraava:

- rakentamishankkeessa minkäänlainen toiminta ei saa ulottua lähisuoja-alueen vedenottamoalueelle
- kaivutyössä on seurattava maaperän laatua ja mahdollista pilaantumista sekä mahdollisia vanhoja rakenteita tai jäteaineita. Jos tällaisia tavataan, on kaivutyö keskeytettävä ja laadittava suunnitelma tilanteen korjaamiseksi. Kaivutöiden yhteydessä mahdollisesti esille tulevat pilaantuneet maa-ainekset tai jätteet on poistettava ja toimitettava asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan.
- jos maaperässä on täyttömaa-aineita, ei niitä saa käyttää kaivantojen täyttämiseen vaan kaivantojen täyttämiseksi on käytettävä pohjavesialueelle soveltuvia maa- ja kiviaineita
- alueella, mukaan lukien vedenottamon lähisuoja-alue, ei saa varastoida työkoneiden polttoaineita eikä muita öljytuotteita tai kemikaaleja eikä tankata työkoneita taikka tehdä työkoneiden huoltoja, korjauksia tai pesuja.
- alueella on oltava öljyvahinkojen torjuntavälineistöä (imeytysainetta- ja mattoa, muovikalvoa, säkkejä ym.) mahdollisen öljyvahingon varalle

- rakentamisvaiheessa pohjaveden laatua tulee seurata hakemuksen mukaisesti vedenottamon raakaveden lisäksi ainakin yhdestä havaintoputkesta (esimerkiksi 749 Ahmon Urh.alueen HP 1).

Edellä oleva huomioiden lautakunta ei näe estettä myöntää hakemuksen mukaista lupaa poiketa Hakkaralan pohjavedenottamon lähisuojavyöhykkeen suoja-alueääräyksistä palloiluhallin ja pysäköintialueen rakentamiseksi ja myöntää hankkeelle vesitalouslupaa.

Päätös

Hyväksyttiin.
